

UNELE CONSECINȚE PRINCIPIALE ALE CRIZEI FINANCIARE ASUPRA BUGETULUI COMUNITAR

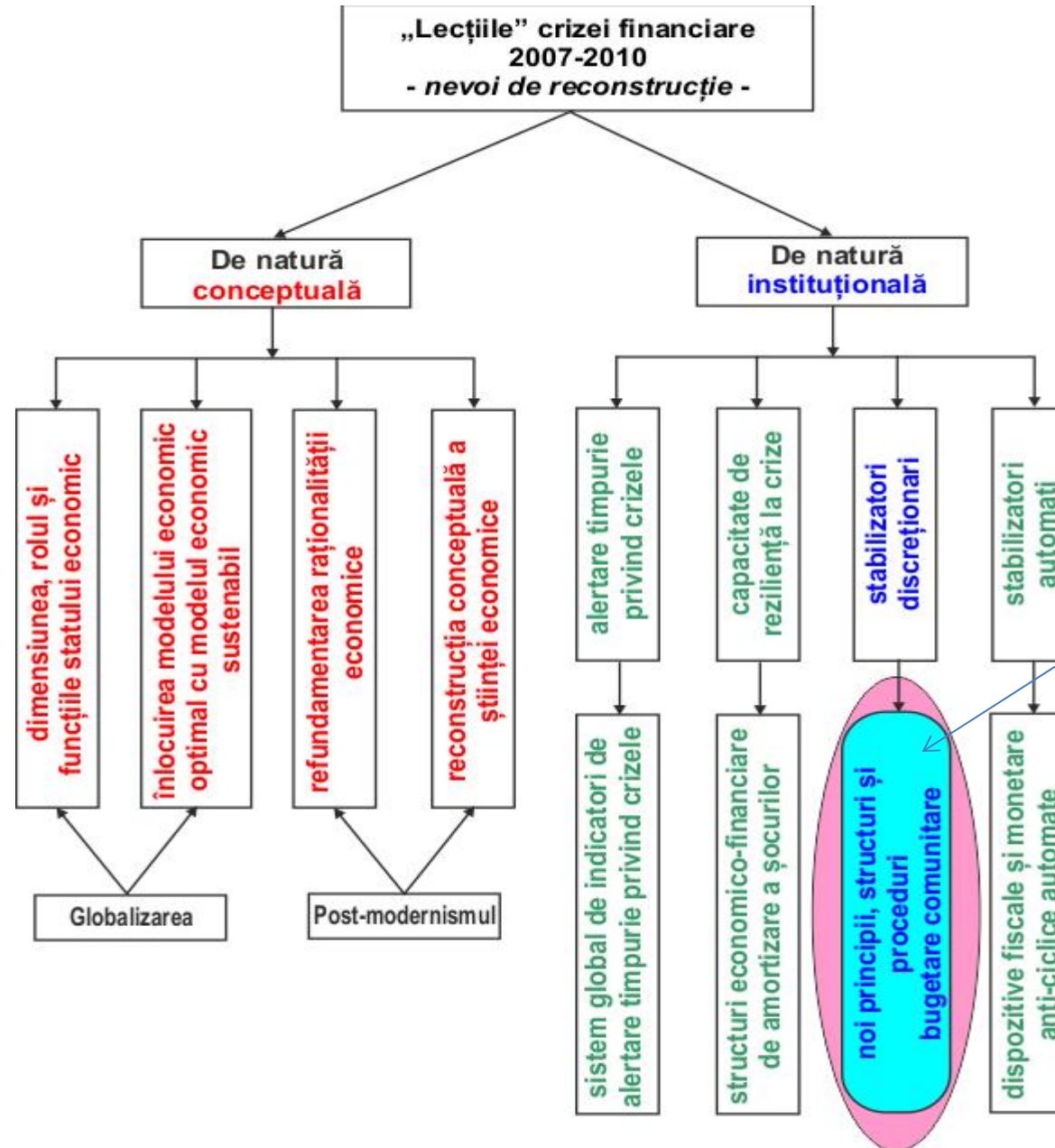
Emil Dinga

- Academia Română -

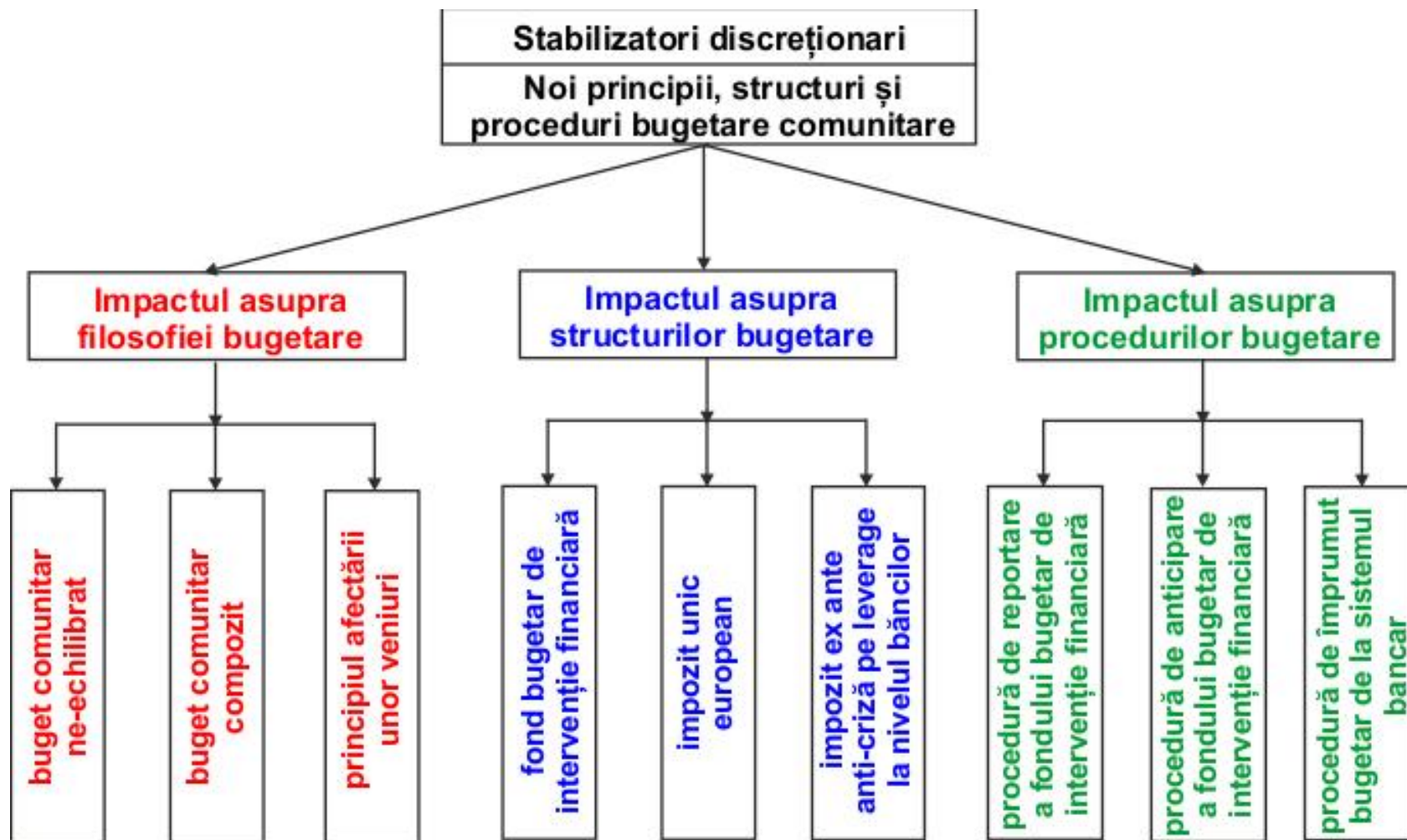
SUMAR

- Cadrul general al intervenției (1)
- Cadrul special al intervenției (1)
- Impactul crizei asupra filosofiei bugetare (2)
- Impactul crizei asupra structurilor bugetare (2)
- Impactul crizei asupra procedurilor bugetare (2)
- Dificultăți de implementare (1)
- Efecte adverse posibile (1)

Cadrul general al intervenției

Cadrul special al intervenției

Impactul asupra filosofiei bugetare (1/2)

- **Buget comunitar ne-echilibrat**

- concept: sold bugetar pozitiv în anii „normali”, sold bugetar negativ în anii „de criză”
- funcție: *posibilitatea intervențiilor pentru ajustare economică supranațională*
- scop: aplicarea recomandărilor din *Pactul de Stabilitate și Creștere* și la nivelul bugetului comunitar
- valoare adăugată:
  - ü se valorifică posibilitatea ajustărilor economice la nivelul sistemului european integrat
  - ü se face încă un pas spre guvernanta economică efectivă la nivelul Uniunii Europene

- **Buget comunitar compozit**

- concept: bugetul comunitar va avea două componente: bugetul comunitar „clasic (bazat pe resursele proprii) și bugetul comunitar de intervenție financiară (bazat pe un fond special)
- funcție: *conferă bugetului comunitar un caracter de buget consolidat*
- scop: posibilitatea transferurilor inter-bugetare, la nivelul bugetului comunitar consolidat
- valoare adăugată:
  - ü creșterea flexibilității bugetului comunitar
  - ü creșterea operaționalității financiare a bugetului comunitar

Impactul asupra filosofiei bugetare (2/2)

- **Principiul afectării unor venituri**

- concept: unele venituri ale bugetului comunitar consolidat nu pot fi utilizate decât pentru o destinație prestabilită
- funcție: *prezervarea rolului intervenționist ad-hoc al bugetului comunitar*
- scop: evitarea cazurilor de imposibilitate a intervențiilor de ajustare economică supranațională
- valoare adăugată:
  - ü se fundamentează, la nivelul principiilor bugetare, caracterul de buget consolidat al bugetului comunitar
  - ü se introduce posibilitatea, principială, de constituire a fondurilor speciale în structura bugetului comunitar

Impactul asupra structurilor bugetare (1/2)

- **Înființarea fondului bugetar (special) de intervenție financiară**
  - concept: crearea unui fond special, în cadrul bugetului comunitar: „fond bugetar de intervenție financiară”
  - funcție: *restabilizarea financiară în cazul unor crize financiare*
  - scop: evitarea efectelor de antrenare ale crizelor financiare incipiente
  - valoare adăugată:
    - ü se evită intervențiile de tip bail-out pe seama contribuabililor europeni
    - ü se evită transmiterea crizelor financiare (ale economiei nominale) în crize economice (ale economiei reale)
- **Impozit unic european**
  - concept: impozit aplicat asupra unei baze de impozitare relativ constante, netransferabile între statele membre, observabile și dependente de beneficiul generat de integrare
  - funcție: *alimentare cu caracter permanent și continuu al bugetului comunitar*
  - scop: asigurarea posibilității unui excedent al bugetului comunitar în anii în care baza de impozitare europeană se extinde, conform Pactului de Stabilitate și Creștere
  - valoare adăugată:
    - ü o mai justă fundamentare a contribuțiilor naționale la bugetul european
    - ü creșterea certitudinii veniturilor bugetului comunitar

Impactul asupra structurilor bugetare (2/2)

- **Impozit ex ante anti-criză pe leverage, la nivelul băncilor**
  - concept: impozit de tip cotă unică, baza de impozitare fiind leverage-ul băncilor
  - funcție: *crearea sursei de finanțare a fondului bugetar de intervenție financiară*
  - scop: descurajarea băncilor de a avea comportamente non-prudențiale, de natură să conducă la formarea sau exacerbarea bulelor financiare speculative
  - valoare adăugată:
    - ü se asigură un fond de intervenție anti-criză alimentat chiar de entitățile economice potențial generatoare de criză
    - ü se evită antrenarea banului public (al contribuabililor) pentru intervenții de restabilizare de care nu este vinovat contribuabilul

Impactul asupra procedurilor bugetare (1/2)

- **Procedură de reportare a fondului bugetar de intervenție financiară**
  - concept: soldul final al fondului bugetar de intervenție financiară neutilizat într-un an bugetar va fi reportat ca sold inițial al fondului pentru următorul an bugetar
  - funcție: *menținerea sursei de finanțare a fondului bugetar de intervenție financiară*
  - scop: acumularea capacității de intervenție bugetară în mod proporțional cu acumularea posibilă a tensiunilor pro-criză în sistemul financiar
  - valoare adăugată:
    - ü se asigură creșterea capacității de intervenție bugetară pentru situațiile de criză financiară
- **Procedură de anticipare a fondului bugetar de intervenție financiară**
  - concept: alimentarea fondului de intervenție bugetară din „viitor”, prin anticiparea achitării impozitului în cauză, în situațiile în care necesitatea intervenției financiare într-un an bugetar depășește capacitatea financiară a fondului
  - funcție: *evitarea prelungirii sau extinderii crizei ca urmare a insuficienței capacități de intervenție bugetară*
  - scop: acoperirea eventualelor cheltuieli de restabilizare finanțate din bugetul comunitar „clasic”, în situații de urgență
  - valoare adăugată:
    - ü se asigură gestionarea crizei în timp real, chiar în cazurile de insuficientă capacitate de intervenție
    - ü se evită antrenarea banului public (al contribuabililor) pentru intervenții de restabilizare de care nu este vinovat contribuabilul

Impactul asupra procedurilor bugetare (2/2)

- **Procedură de împrumut bugetar de la sistemul bancar**
  - concept: posibilitatea procedurală ca bugetul european să poată emite titluri comunitare publice adresate sistemului bancar european
  - funcție: *crearea sursei de finanțare pentru situațiile de deficit al bugetului comunitar*
  - scop: asigurarea capacității de intervenție a bugetului comunitar pentru ajustări economice la nivel supra-statal
  - valoare adăugată:
    - ü se asigură un caracter normativ mai pronunțat al evoluțiilor economice la nivel european, inclusiv în perspectiva Strategiei Europa 2020
    - ü se creează un canal de drenare a excesului de lichiditate, la nivel european, în beneficiul comunitar

Dificultăți de implementare

- **Reticențe de natură culturală**
  - un buget comunitar ne-echilibrat va stârni opoziția establishment-ului
  - un impozit unic european va apărea, în mod fals, ca o sarcină fiscală suplimentară asupra cetățenilor europeni
  - o contribuție ex ante anti-criză pentru alimentarea unui fond bugetar de intervenție financiară va apărea ca o incriminare (ante-pronunțată) a sistemului bancar ca sursă indubitabilă a crizelor financiare
  - un caracter compozit al bugetului comunitar va crea impresia unei complicări inutile a unui dispozitiv instituțional care funcționează foarte bine
- **Dificultăți de natură tehnică sau administrativă**
  - identificarea, cuantificarea și administrarea distinctă a unei baze de impozitare comunitare pentru impozitul unic european este deosebit de complicată
  - împrumutul public generat de bugetul european de la sistemul bancar european trebuie contabilizat în mod distinct, deși bugetul comunitar nu este o instituție publică administrativă (cum ar fi un minister al finanțelor publice)
  - stabilirea pragului leverage-ului la care banca devine „eligibilă” ca plătitor al contribuției la fondul bugetar de intervenție financiară constituie o problemă în sine

Efecte adverse posibile

- Hazard moral la nivelul instituțiilor financiare
  - **cauză**: participarea la alimentarea fondului bugetar de intervenție financiară
  - **soluție posibilă**: caracter progresiv, proporțional cu leverage-ul, al contribuțiilor la fondul bugetar de intervenție financiară
- Discriminare negativă a instituțiilor financiare
  - **cauză**: instituțiile financiare (băncile) care sunt corecte sau au un leverage neproblematic, vor plăti, de asemenea, ex ante, pentru posibile crize financiare
  - **soluție posibilă**: obligativitatea plății contribuției doar peste un anumit prag al leverage-ului
- Crowding-out pe piața monetară, în defavoarea sectorului privat
  - **cauză**: împrumutul bugetului comunitar de la sistemul bancar european
  - **soluție posibilă**: introducerea unui plafon al împrumutului bugetului comunitar din sistemul bancar european

VĂ MULȚUMESC PENTRU ATENȚIE